

עסקי תאגיד בנקאי עם אנשים קשורים

מבוא (7/14)

1. על מנת למזער סיכונים הנובעים מעסקאות שעושה התאגיד הבנקאי עם אנשים קשורים, יפעלו התאגידי הבנקאיים כאמור בהוראה זו.
- מטרת ההוראה היא להגביל את היקף חביותיהם של אנשים קשורים לתאגיד הבנקאי ולגרום לכך שעסקאות בין תאגיד בנקאי לבין אנשים קשורים ייעשו בכפוף לכללי ממשל תאגידי מחמירים ועל פי שיקולים עסקיים ובתנאים שאינם חורגים מתנאים המקובלים לגבי עסקאות דומות עם מי שאינם אנשים קשורים.
- א1. למען הסר ספק מובהר בזאת כי הוראות אלו באות להוסיף על חוק החברות, התשנ"ט-1999 (להלן – "חוק החברות").

תחולה (7/14)

2. (א) הוראה זו תחול על תאגיד בנקאי כהגדרתו בחוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א – 1981 (להלן חוק הבנקאות (רישוי)), למעט חברת שירותים משותפת.
- (ב) כמו כן, תחול ההוראה על תאגיד כמפורט להלן, כאילו היה תאגיד בנקאי - תאגיד כאמור בסעיפים 11(א)(3) עד (ב3) ו-11(ב) לחוק הבנקאות (רישוי), שהתאגד בישראל ונשלט על ידי תאגיד בנקאי.
- (ד) הוראה זו לא תחול על התקשרות התאגיד הבנקאי באשר לתנאי כהונה או העסקה אשר נקבעו כאמור בהוראה 301A.

הגדרות (07/14)

3. "איש קשור" לתאגיד בנקאי -
 - (א) בעל שליטה בתאגיד הבנקאי, מועמד וקרוב של כל אחד מאלה;
 - (ב) תאגיד בו המנויים בפסקה (א), שולטים או מחזיקים ביותר מ-10% מסוג כלשהו של אמצעי השליטה, ותאגיד בו מחזיק התאגיד המצוין ברישא ביותר מ-50% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה;
 - (ג) מי שמחזיק יותר מ-5% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי או בתאגיד בנקאי השולט בתאגיד הבנקאי וקרובו;
 - (ג1) מי שהציע (לבדו או כחבר בחבר-מחזיקים) מועמד לכהונת דירקטור בתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה וקרובו, סיווגו כאיש קשור תקף כל עוד הדירקטור שהוצע על ידו מכהן בתפקידו;
 - (ד) נושא משרה בתאגיד הבנקאי או באחד מאלה: תאגידיים באמצעותם מוחזקים אמצעי השליטה של קבוצת השליטה, כהגדרתה בסעיף 5, בתאגיד הבנקאי; וכן תאגיד כאמור בסעיף קטן (ג) וקרובו;
 - (ה) תאגיד אשר המנויים בפסקאות (ג) עד (ד) שולטים בו;
 - (ו) תאגיד, שהתאגיד הבנקאי שולט בו או מחזיק בו יותר מ-10% מסוג כלשהו של אמצעי שליטה, ותאגיד בו שולט התאגיד המצוין ברישא;

- (ז) מי שמחזיק 10% ויותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהתאגיד הבנקאי שולט בו, וקרוב שלו;
- (ח) כל מי שהמפקח על הבנקים קבע אותו כאיש קשור, באופן כללי או לעניין מסוים.
- "אשראי"** - כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 (להלן "הוראה 313");
- "הלוואה לדיור"** - כמשמעותה בהוראה 451 ובלבד שלא ניתנה למטרת השקעה;
- "הון"** - הון רוברד 1 לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202;
- "חבות"** - כמשמעותה בהוראה 313, לרבות אשראי מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראי, ואולם, לעניין ערבות שנתן איש קשור, לטובת התאגיד הבנקאי, להבטחת אשראי שקיבל צד שלישי מהתאגיד הבנקאי, יחולו ההוראות הבאות לעניין הגדרת החבות:
- (א) ניתנה הערבות להבטחת אשראי שקיבל מי שאינו איש קשור, יראו את כל הערבות כחלק מהחבות;
- (ב) ניתנה הערבות להבטחת אשראי שקיבל איש קשור, לא תיכלל הערבות בחבות;
- "חבר-מחזיקים"** - כמשמעותו בסעיף 11ד לפקודת הבנקאות, 1941;
- "מועמד"** - אדם שהגיש בקשה לקבלת היתר מהנגיד לשליטה בתאגיד בנקאי, בין לבדו ובין ביחד עם אחרים, והמפקח הודיע על כך לאותו תאגיד בנקאי;
- "נושא משרה"** - כמשמעו בחוק החברות;
- "עסקה"** - כמשמעותה בסעיף 1 לחוק החברות;
- "קרוב"** - כמשמעו בחוק הבנקאות (רישוי) למעט לעניין סעיפים 3(ג), 3(ג1), 3(ד), 3(ז) ו-5(ב)4; לעניין סעיפים 3(ג), 3(ג1), 3(ד), 3(ז) ו-5(ב)4: בן זוגו, צאצא ומי שסמוך על שולחנו.

3א. מדיניות ונהלים (07/14)

- (א) הדירקטוריון יקבע מדיניות ותהליכים לאישור עסקאות עם אנשים קשורים וכן נוהלי ניטור, בקרה, דיווח ומעקב שוטפים אחר עסקות מהותיות עם אנשים קשורים לאחר שניתנה המלצת ועדת הביקורת או הועדה לעסקאות עם אנשים קשורים בנושאים אלו; מבלי לפגוע באמור לעיל, מתן אשראי לאיש קשור בסכום העולה על 0.5% מהונו של התאגיד הבנקאי, או עסקה מסוג אחר בסכום שיקבע הדירקטוריון, ידווחו למליאת הדירקטוריון בישיבתו הקרובה.
- (ב) הדירקטוריון יקבע קווים מנחים למקרים בהם יש לנושא משרה בתאגיד הבנקאי ניגוד עניינים אישי בנוגע לעסקה כאמור בסעיף 56(ג) להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 301 (להלן "הוראה 301").

עסקאות עם אנשים קשורים (07/14)

4. (א) תאגיד בנקאי לא יעשה עסקה עם איש קשור בתנאים מועדפים למקובל בעסקאות דומות שהוא עושה עם אחרים ;
- (1א) תאגיד בנקאי לא יקבל כבטוחות לחבות של איש קשור, ניירות ערך שהנפיק התאגיד הבנקאי, ואם אותו איש קשור הוא בעל שליטה בתאגיד הבנקאי - גם ניירות ערך שהנפיק אותו בעל שליטה או שהנפיק התאגיד בשליטתו ;
- (ב) סעיף זה לא יחול על תאגיד שהתאגיד הבנקאי מחזיק בו 95% ויותר מאמצעי השליטה, שאינו נותן אשראי או שירות אחר לאדם מחוץ לקבוצה הבנקאית. לעניין זה, "קבוצה בנקאית" - התאגיד הבנקאי ותאגידיים בנקאיים בשליטתו.

מגבלה על חביונות של אנשים קשורים (07/14)

5. (א) סך כל החביונות לתאגיד הבנקאי של כלל האנשים הקשורים לא יעלה בכל עת על 10% מהונו של התאגיד הבנקאי.
- (ב) (1) חבות של מרכיב בקבוצת שליטה, לא תעלה על סכום המתקבל ממכפלה של חלקו היחסי בגרעין השליטה ב- 10% מהון התאגיד הבנקאי ;
- (2) חבות של מחזיק (שאינו מהווה מרכיב בקבוצת שליטה) של 5% ויותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי או בתאגיד בנקאי השולט בתאגיד הבנקאי, ובתאגידיים בנקאיים ללא גרעין שליטה גם חבות של מי שהציע (לבדו או כחבר בחבר-מחזיקים) מועמד לכהונת דירקטור והדירקטור שהוצע על ידו מכהן בתפקידו, לא תעלה בכל עת על 5% מההון ;
- (3) חבות של מי שמחזיק 10% ויותר מסוג כלשהו של אמצעי שליטה בתאגיד שהתאגיד הבנקאי שולט בו לא תעלה בכל עת על 5% מההון (למעט תאגידיים בשליטת המחזיק) ;
- (4) חבות, למעט הלוואה לדיוור, של נושא משרה בתאגיד הבנקאי, לא תעלה בכל עת על מיליון ₪. תת סעיף זה לא יחול על בעל שליטה המכהן כדירקטור בתאגיד הבנקאי.
- לעניין סעיף זה :

"גרעין שליטה" - השיעור המזערי של אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי שעל קבוצת השליטה להחזיק כפי שצוין בהיתר השליטה לחברי הקבוצה ואם לא צוין, שיעור כאמור כפי שנקבע על ידי המפקח ;

"חבות" - חבות כמשמעותה בסעיף 3, של אותו מרכיב ביחד עם קרובו ותאגידיים הנשלטים על ידו או על ידי קרוביו ;

"קבוצת שליטה" - קבוצת האנשים בעלת ההיתר לשליטה ולהחזקת אמצעי שליטה בתאגיד הבנקאי.

- (ג) בחישוב סך כל החבויות של אנשים קשורים לתאגיד הבנקאי לא יכללו :
- (1) המדינה וריבונות שניתן לייחס לה משקל סיכון אפס, בהתאם לסעיפים 53-56 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203 ;
 - (2) מועמד ואיש קשור אשר נחשב ככזה רק בשל קרבתו למועמד (קרוב של מועמד, תאגידים המוחזקים על ידו, תאגידים מחזיקים בו וכו'); ;
 - (3) תאגיד בנקאי ;
 - (4) תאגיד השייך לאותה קבוצת לווים בנקאית לה שייך התאגיד הבנקאי כמשמעותה בהוראה 313 ;
 - (5) "קבוצת לווים נשלטת" כמשמעותה בהוראה 313.

ניכויים (07/14)

6. לצורך סעיף 5 ינוכו מסכום החבות ניכויים כאמור בסעיף 5 להוראה 313.

אישור עסקאות עם אנשים קשורים בדירקטוריון (07/14)

7. (א) עסקאות עם איש קשור כמפורט להלן טעונות אישור מתועד של ועדת הביקורת או של הוועדה לעסקאות עם אנשים קשורים, אשר מונתה בהתאם להוראה 301, לפי העניין :
- (1) כל עסקה, המתבצעת עם איש קשור המקיימת אחד מהתנאים הבאים :
 - (א) סכום החבות הכוללת של האיש הקשור עולה על 100,000 ₪ או 0.1% מהונו של התאגיד הבנקאי הגבוה מביניהם (להלן – "הסכום המזערי") ;
 - (ב) כתוצאה ממנה סכום החבות הכוללת של האיש הקשור עולה על הסכום המזערי ;
 - (2) כל עסקת חבות המתבצעת עם איש קשור יחיד בסכום העולה על 500,000 ₪ ובעסקאות עם נושא משרה בתאגיד הבנקאי קרובו או תאגיד בשליטתם בסכום העולה על 250,000 ש"ח ;
 - (3) כל עסקת מכר או שכירות עם איש קשור, שסכומה עולה על הסכום המזערי ;
 - (4) כל עסקה אחרת עם איש קשור, אם לא נקבע סכום לגביה, או אם סכום העסקה עלה על סכום שייקבע על ידי הדירקטוריון, ובלבד שהסכום שייקבע לא יעלה על הסכום המזערי ; לעניין פיקדונות ותנאי ניהול חשבון, לא נדרש אישור ספציפי, אם התנאים נקבעו על פי הסכם מסגרת ארוך טווח ;
 - (5) הפרשה או מחיקת חוב של איש קשור.
- (ב) הוועדה לעסקאות עם אנשים קשורים או ועדת הביקורת, תדון בעסקאות שעשה איש קשור עם התאגיד הבנקאי, קודם שהפך לאיש קשור בו, אם יתרת הסכומים בעת שהפך לאיש קשור עולה על הסכומים החייבים אישור על פי פסקאות (1) - (4).
- מצאה הוועדה כי קיימת חריגה מגודל העסקאות המותר לאדם קשור, או שתנאיה של עסקה כאמור חורגים מתנאי השוק ואין אפשרות בשל מחויבות משפטית לבטלה או לשנות תנאיה - יודיע על כך יו"ר הוועדה למפקח על הבנקים באמצעות מזכיר התאגיד הבנקאי ;

(ג) האישור על פי סעיף קטן (א) יכלול גם אישור שהעסקה אינה סותרת את תנאי סעיף 4 להוראה זו. בפרוטוקול הדיון יצוינו ההסברים שקיבלה הועדה על מנת לוודא את האמור לעיל.

ניגוד עניינים אישי (07/14)

א7. נושא משרה שיש לו, במישרין או בעקיפין, עניין אישי בעסקה קיימת או מוצעת של התאגיד הבנקאי המובאת לדיון, או בהחלטה העומדת להתקבל יפעל כאמור בסעיפים 56(א) ו-56(ב) להוראה 301, בשינויים המחויבים, ולא יאוחר מיישיבת ההנהלה שבה נדונה העסקה לראשונה.

איש קשור שהוא עובד (04/97)

8. הוראות אלו לא יחולו על עסקה שעשה התאגיד הבנקאי עם איש קשור, אם אותו איש קשור הוא עובד התאגיד הבנקאי והעסקה נעשתה במהלך העסקים הרגיל ובשיעור שאינו עולה על השיעור שנקבע לעניין זה בהסכם עבודה קיבוצי או בהסדר קיבוצי החל על עובדי התאגיד הבנקאי.

דיווח לפיקוח על הבנקים (07/14)

9. (א) תאגיד בנקאי יגיש לפיקוח על הבנקים רשימה של כל האנשים הקשורים לו וציון חבות של כל איש קשור בהתאם למתכונת הדיווח המפורטת בהוראות הדיווח לפיקוח על הבנקים. בנוסף, על התאגיד הבנקאי לדאוג לקיום רשימה כאמור במשרדיו, כשהיא מעודכנת בכל עת;

(ב) תאגיד בנקאי יגיש לפיקוח על הבנקים דיווח מידי על חריגה שנוצרה בהתאם לסעיף 7(ב).

כללי (07/14)

10. המפקח על הבנקים רשאי, כאשר קיימים טעמים מיוחדים שבהם ראה כי נכון לעשות כן:

(א) לאשר חריגה של "איש קשור" מההגדרה או מקיום סעיפים מסוימים בהוראה, לתקופה או בתנאים שיקבעו על ידו;

(ב) לקבוע כי עסקה עם איש קשור נעשתה בתנאים החורגים מתנאי שוק ולהורות על ניכוי החבות בגינה מההון הרגולטורי.

חריגה בשל סיווג איש קשור (07/14)

11. חבות של איש קשור, קודם שהפך לאיש קשור, אשר עולה על מגבלת הסכומים בסעיף 5(ב) תוסדר בהדרגה תוך שנתיים ימים. האמור יחול גם בשל נסיבות שאינן תלויות בבנק כגון: מיזוגים, רכישת חברות וכד'.

עדכונים

תאריך	פרטים	גרסה	חוזר 06 מס'
10/3/91	חוזר מקורי		1508
8/91	שיבוץ בהוראות ניהול בנקאי תקין	1	-----
4/11/91	עדכון	2	1528
3/1/93	עדכון	3	1616
4/4/94	עדכון	4	1701
12/95	גרסה מחודשת של קובץ ניהול בנקאי תקין	5	-----
30/4/97	עדכון	6	1868
3/8/97	עדכון	7	1882
30/6/98	עדכון	8	1933
19/10/10	עדכון	9	2277
10/7/14	עדכון	10	2425